

59. Kütüphane Haftası Açılış Konuşması*

59th Library Week Opening Speech

Ali Fuat Kartal**

Değerli Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım,

59. Kütüphane Haftası'nın açılışına hoş geldiniz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk Kütüphaneciler Derneği olarak bu yıl Cumhuriyetimizin 100. yılı olmasından hareketle 59. Kütüphane Haftasının temasını “Cumhuriyetin Kazanımları ve Kütüphanecilik” olarak belirledik.

Cumhuriyetimizin 100. yılına ülke olarak büyük bir heyecanla girdik ancak önce 2 Ocak'ta derneğimizin Genel Başkan Yardımcısı Emre Hasan Akbayrak'ı kaybettik. Sonra da 6 Şubat tarihinde Kahramanmaraş depremini yaşadık. Depremde kaybettiğimiz canlarımızın sayısı resmî rakamlara göre 50 bini, yaralı sayısı ise 100 bini geçti. Yaralılara acil şifa, vefat edenlere Allah'tan rahmet diliyorum.

Depremle birlikte on binlerce insanımız bölgeden göç ederken, geride kalanlar ise tüm olumsuzluklara rağmen hayata tutunmaya çalışıyorlar. Depremden sonra gördük ki bölge için bilim insanların tüm uyarılarına rağmen, deprem öncesi herhangi bir hazırlık yapılmadığı gibi afet yönetimi konusundaki yetersizliğimiz de bir kez daha ortaya çıktı.

Yaşadığımız çaresizlik yüzünden depremin travmatik etkisi, olduğundan daha karmaşık bir hal aldı. Adeta yediğimiz yemekten, örtündüğümüz yorgandan utanır olduk. Bu hissettiğimiz utanç hali aslında acıya duyarsız kalmadığımızın bir göstergesiydi ki afetten sonra oluşan toplumsal dayanışma, iyileşme adına umudumuz oldu.

Ülke olarak yaşadığımız deprem ve ardından sel felaketi ile kriz zamanlarında kütüphanelerin rolü nedir? Ne olmalıdır? konusu bir kez daha gündemimize geldi.

Kısa bir zaman öncesine kadar kitaba ulaşmak için kütüphaneye gitmeniz şarttı. Oysa bugün milyonlarca dijital kitap ve dergiye, dizüstü bilgisayarınızdan ya da kendi akıllı telefonunuzdan birkaç tıklamayla ulaşabiliyoruz. Kütüphanelere hala ihtiyaç var mı? Sorusu tartışıla dursun, kütüphanelerin mekân olarak sundukları olanaklarla giderek daha çok önem kazandığını görüyoruz.

Eskiden ayak üstü kitap ödünç alınıp verilen yerler olan kütüphaneler; insanların vakit geçirdikleri kafeleri, kültürel programları, okuma etkinlikleri ve rahat koltuklarıyla farklı işlevler yüklenmeye başladı.

En önemlisi de kriz dönemlerinde kütüphaneler, sığınılan güvenli mekanlar olarak farklı görevler üstlenmeye başladılar. Dünyada bunun pek çok örneğini gördük. 2005 yılında Katrina Kasırgası sonrası haberleşme kütüphanelerden sağlanmıştı. Kahramanmaraş

* 59. Kütüphane Haftası açılışında Goethe Enstitüsünde yapılan açılış konuşması. Ankara.

Opening speech of the 59th Library Week given at Goethe Institute Ankara.

** Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı. E-posta: kartalaf@yahoo.com

Chair of Turkish Librarians' Association, Turkey.. E-mail: kartalaf@yahoo.com

depreminden sonra da Adıyaman İl Halk Kütüphanesinin depremzedeler ve kütüphane personeli için yaşam alanı olarak kullanılması gibi kişisel ve toplumsal kriz zamanlarında kütüphaneler umut yerleri olabiliyor.

Öbür taraftan Ukrayna ile Rusya arasındaki savaş tüm hızıyla devam ederken, işgal altındaki bölgelerde nadir kitapları, resmi evrakları ve tarihi eserleri korumak için canlarını ortaya koyan Ukraynalı meslektaşlarıma da selam olsun.

Bir güzel örnekte Kahramanmaraş depreminden sonra, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından Gezici Kütüphanelerin deprem bölgelerine gönderilmesi ve orada özellikle çocuklara yönelik etkinliklerin yapılması deprem travmasının çocuklar üzerindeki etkisini azaltması bakımından son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Bu kararı alan Genel Müdürlüğümüzü ve Gezici Kütüphanede görev yapanlarla, gönüllü olarak bölgede faaliyette bulunan meslektaşlarımızı tebrik ediyorum.

Türk Kütüphaneciler Derneği olarak bölgeye giden Gezici Kütüphanelere imkanlarımız ölçüsünde destek olduk, olmaya devam edeceğiz.

Bu depremde maalesef Adıyaman Üniversitesi Kütüphanesinden kütüphaneci Özlem AKDAL, Adıyaman Besni İlçe Halk Kütüphanesinden kütüphaneci Sevgi İMRE, Gaziantep Nurdağı İlçe Halk Kütüphanesinden kütüphaneci Recep Tayyip ERÖNÜ ile Hatay Meriç İl Halk Kütüphanesi çalışanı İhsan GÖK ve Hatay Dört Yol İlçe Halk Kütüphanesi çalışanı Mustafa YALÇIN olmak üzere toplam 5 meslektaşımız da kaybettik. Hepsine Allah'tan rahmet ailelerine ve camiamıza başsağlığı diliyorum.

Depremden hemen sonra UNAK ve ANKOS'la birlikte bağış kampanyası düzenledik. Bağış kampanyasında bugüne kadar 226 Bin 620 TL toplandı. Kütüphane Haftasından sonra toplanan bağışları meslektaşlarımıza iletmek ve sorunlarını dinlemek üzere bölgeye gideceğiz. Kampanyaya destek olan meslektaşlarımıza ve paydaşı olduğumuz firmalara, meslektaşlarımız adına teşekkür ediyorum.

Ayrıca, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü ve Goethe Enstitüsü ortaklığında, deprem bölgesinde doğrudan çocuklarla çalışan gezici kütüphane personeline yönelik travma terapisi eğitimi düzenleyeceğiz. Nisan ayının sonunda gerçekleşecek eğitimde, Almanya'dan konunun uzmanı Dr. Udo Bär ve Türkiye'den çocuk kitapları yazarı, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği Başkanı Dr. Nilay Yılmaz ile çalışacağız. İki günlük eğitim kapsamında, travma ve travmanın sonuçları hakkında temel bilgiler verilecek, yaratıcı etkinliklere nasıl liderlik yapılabileceği ve krizlerle başa çıkma, ailelerle iletişim gibi alanlarda bilgiler verilecektir. Buna ek olarak yardıma giden, orada görevli personelin kendi travma ve stresleri ile nasıl başa çıkacaklarına dair de bilgi verilecektir.

Değerli Meslektaşlarımız bildiğiniz üzere bu yıl cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. Yılı'nı kutluyoruz. Bu kapsamda 4-7 Ekim 2023 tarihleri arasında Milli Kütüphanede "Cumhuriyet'in 100. Yılında Türk Kütüphaneciliği Sempozyumu" düzenleyeceğiz. Cumhuriyet dönemi Türk Kütüphaneciliğinin her yönüyle değerlendirileceği sempozyum hazırlıklarımız devam etmektedir.

Değerli Konuklar yüzyıllar bir ülkenin hayatında önemli bir dönüm noktası olmasının yanı sıra aynı zamanda bize bir çeşit muhasebe yapma fırsatı da veriyor. Geçmişte neyi yaptık ya da yapamadık da bu durumdayız? Bunları konuşup, tartışarak önümüzü daha iyi görmemiz için yol gösterici olabilecek kararlar almamamıza olanak yaratırlar.

Cumhuriyet'in kuruluş amaçlarından belki de en önemlisi çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmaktı. Acaba bugün çağdaş uygarlık düzeyinin neresindeyiz? Her alanda bu sorgulamanın yapılması gerekiyor. Biz kütüphane haftasında, kütüphanecilik alanında bunu yapalım istedik. Bu bağlamda 59. Kütüphane Haftasında Cumhuriyetimizin belleği, kültür kurumlarını bir de bu açıdan değerlendireceğiz.

Öte yandan son dönemlerde yaşanan kitap toplatma ve bazı kitapların “muzır neşriyat” ilan edilmesi, düşünce özgürlüğü ve yayınlama özgürlüğü açısından kaygı verici olmasının yanı sıra Anayasamızda güvence altına alınan düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti hakkına da müdahale olduğunu belirtmeden geçemeyeceğim.

Sevgili meslektaşlarım 2012 yılında başlattığımız ve geleneksel olarak her yıl kütüphane haftalarında şehirlerin meydanlarında yaptığımız kitap okuma etkinliğinin bu sene valiliklerce izin verilen illerde 12.cisi yapılacaktır. “81 İlde Kitap Okuyoruz” etkinliği "**Cumhuriyet için Okuyorum**" sloganıyla 29 Mart 2023 Çarşamba günü 12.30-13.00 saatleri arasında yapılacaktır.

Her yıl Kütüphane Haftalarında geleneksel olarak verdiğimiz yılın “En Başarılı Kütüphane” ödülünü bu sene konuşmamda da belirttiğim gibi depremden sonra hayatın normalleşmesine yapmış olduğu katkılardan dolayı yönetim kurulumuz Adıyaman İl Halk Kütüphanesini, yılın kütüphanesi olarak belirlemiştir. Arkadaşlarımızı tebrik ediyor çalışmalarında başarılar diliyorum.

Son olarak Cumhuriyet'in ikinci yüzyılı için her yeni başlangıç, yeni bir umudu beraberinde getirir deyip, hayatın her alanında toplumsal barışı inşa etmek, cumhuriyet ve demokrasinin öngördüğü ilkeleri hayata geçirmek için yeni bir söz, yeni bir siyaset, yeni bir gelecek, yeni bir umudu yaratmamız gerekiyor diyor, 59. Kütüphane Haftası Programının hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarıma, Goethe Enstitüsü'ne ve sponsor firmalarımız EBSCO, WILEY, GEMİNİ Bilgi Teknolojileri ile EAZY SOLUTIONS'a ve hafta boyunca bize destek olacak Selen KEMALOĞLU arkadaşımıza teşekkür ediyor, haftanın ülkemize, dünyaya barış ve güzellikler getirmesini diliyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.